

Library and Information Science
Paper II

ग्रंथालय आणि माहिती शास्त्र

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Note : This Paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions, each question carries **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

<p>1. Which of the following is <i>not</i> covered by IPR ?</p> <p>(A) Patents</p> <p>(B) Trademarks</p> <p>(C) Standards</p> <p>(D) Industrial Designs</p> <p>2. First award of Ph.D. in library science was given by the University of Delhi to .....</p> <p>(A) P.N. Kaula</p> <p>(B) S.R. Ranganathan</p> <p>(C) Krishna Rao</p> <p>(D) B.S. Kesavan</p>	<p>1. खालीलपैकी कोणते बौद्धिक संपदा हक्कांतर्गत येत नाही ?</p> <p>(A) पेटंटस्</p> <p>(B) ट्रेडमार्क्स</p> <p>(C) मानके</p> <p>(D) औद्योगिक आराखडे</p> <p>2. दिल्ली विद्यापीठाने ग्रंथालय शास्त्रातील पहिली पी.एच.डी. कोणाला दिली ?</p> <p>(A) पी. एन्. कौला</p> <p>(B) एस्. आर. रंगनाथन</p> <p>(C) कृष्ण राव</p> <p>(D) बी. एस्. केशवन</p>
--	--

3. Which of the five laws of library science implies weeding of books by libraries ?
- (A) First law
(B) Third law
(C) Fourth law
(D) Fifth law
4. Which type of source is Trade Literature ?
- (A) Primary
(B) Secondary
(C) Tertiary
(D) Quaternary
5. New name of the LA is .....
- (A) BLA
(B) CILIP
(C) NISCAIR
(D) UKLA
3. ग्रंथालय शास्त्रातील पाच सुत्रांपैकी कोणते सुत्र ग्रंथालयातील पुस्तके रद्दबातल करण्याविषयी सुचविते ?
- (A) प्रथम सुत्र
(B) तृतीय सुत्र
(C) चौथे सुत्र
(D) पाचवे सुत्र
4. ट्रेड लिटरेचर कोणत्या प्रकारचे साधन आहे ?
- (A) प्राथमिक
(B) द्वितीयक
(C) तृतीयक
(D) चतुर्थक
5. एल. ए. चे. नवीन नाव ..... आहे.
- (A) बी.एल.ए.
(B) सी.आय.एल.आय.पी.
(C) निस्केअर
(D) यु.के.एल.ए.

6. Which of the following is Grey Literature ?
- (A) Books
(B) Periodicals
(C) Preprints
(D) Reprints
7. Peer review is a .....
- (A) Pricing Model
(B) Database
(C) Pre-publication articles scrutiny
(D) Book review
8. .... divides documents into three types such as primary, secondary and tertiary.
- (A) D. Grogen
(B) J.S. Mills
(C) P.V. Young
(D) J.H. Shera
6. खालीलपैकी कोणते ग्रे लिटरेचर आहे ?
- (A) पुस्तके
(B) नियतकालिके
(C) प्रि-प्रिन्ट्स
(D) रि-प्रिन्ट्स
7. पिअर रिव्ह्यू आहे एक .....
- (A) प्रायसिंग मॉडेल
(B) डेटाबेस
(C) प्रकाशनपूर्व लेखांची छाननी
(D) ग्रंथ परीक्षण
8. प्रलेखांचे प्राथमिक, द्वितीयक व तृतीयक स्तरावर विभाजन ..... यांनी केले आहे.
- (A) डी. ग्रोगन
(B) जे. एस्. मिलस्
(C) पी. व्ही. यंग
(D) जे. एच्. शेरा

9. Which of the following is a consolidation service ?
- (A) Bibliographic Service
(B) Translation Service
(C) Digest Service
(D) Indexing Service
10. The concept of 'profile matching' is used in .....
- (A) Selective Dissemination of Information
(B) Abstracting Service
(C) Referral Service
(D) Translation Service
11. C.A. Cutter is the author of .....
- (A) Subject Classification
(B) Expansive Classification
(C) Bibliographic Classification
(D) Broad system of Ordering
9. खालीलपैकी कोणती सेवा एकत्रित सेवा आहे ?
- (A) बिब्लिओग्राफिक सेवा
(B) भाषांतर सेवा
(C) डायजेस्ट सेवा
(D) निर्देशन सेवा
10. 'प्रोफाईल मॅचिंग' संकल्पना ..... मध्ये वापरली जाते.
- (A) निवडक माहितीचे प्रसारण
(B) सार सेवा
(C) रेफरल सेवा
(D) भाषांतर सेवा
11. सी. ए. कटर हे कशाचे लेखक आहेत ?
- (A) विषय वर्गीकरण
(B) एकस्पान्सिव्ह वर्गीकरण
(C) बिब्लिओग्राफिक वर्गीकरण
(D) ब्रॉड सिस्टीम ऑफ ऑर्डरींग

12. Who was the Chairman of UGC in India in 2010 ?
- (A) Narendra Jadhav
(B) S.K Thorat
(C) Arun Nigvekar
(D) Ashok Kolaskar
13. Which of these is *not* a hierarchical relationship ?
- (A) Enterprises — Private Enterprises
(B) Teaching — Teaching Aids
(C) Paints — Oil Paints
(D) Education — Higher Education
14. Among the different boolean operators, 'AND operator' is used .....
- (A) to widen the search
(B) to begin the search
(C) to end the search
(D) to narrow the search
12. भारतातील विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे अध्यक्ष ..... 2010 मध्ये होते.
- (A) नरेंद्र जाधव
(B) एस्. के. थोरात
(C) अरुण निगवेकर
(D) अशोक कोळसकर
13. पुढीलपैकी कोणत्या घटकामध्ये हायरार्कीकल रिलेशनशीप नाही ?
- (A) एन्टरप्रायझेस — प्राईव्हेट एन्टरप्रायझेस
(B) टिचिंग — टिचिंग एडस्
(C) पेन्ट्स — ऑईल पेन्टस्
(D) एज्युकेशन — हायर एज्युकेशन
14. निरनिराळ्या बुलियन ऑपरेटरपैकी 'अँड ऑपरेटर' ..... वापरतात.
- (A) शोध विस्तारासाठी
(B) शोध सुरू करण्यासाठी
(C) शोध संपविण्यासाठी
(D) शोध संकुचित करण्यासाठी

15. Dublin Core is .....
- (A) E-Library Software
(B) Metadata Standard
(C) Content Management Tool
(D) Classification Code
16. Match the following :
- (1) Systematic indexing (a) S.R. Ranganathan
(2) PRECIS Indexing (b) H.P. Luhn
(3) Chain Indexing (c) Derek Austin
(4) KWIC Indexing (d) J.E.L. Farradane
- (A) 1(d), 2(c), 3(a), 4(b)
(B) 1(a), 2(b), 3(c), 4(d)
(C) 1(d), 2(c), 3(b), 4(a)
(D) 1(c), 2(d), 3(a), 4(b)
17. Science Citation Index originally produced by institute of Scientific Information, is now owned by .....
- (A) Elsevier
(B) Thomson Reuters
(C) Pro Quest
(D) Emerald

15. डब्लिन कोर ..... आहे.
- (A) ई-ग्रंथालय प्रणाली
(B) मेटाडेटा स्टँडर्ड
(C) कन्टेन्ट मॅनेजमेंट टूल
(D) वर्गीकरण पद्धती
16. जोड्या जुळवा :
- (1) सिस्टीमॅटिक इंडेक्सिंग (a) एस्. आर. रंगनाथन
(2) प्रेसीज इंडेक्सिंग (b) एच्. पी. लून
(3) चेन इंडेक्सिंग (c) डेरेक ऑस्टीन
(4) क्वीक इंडेक्सिंग (d) जे. ई. एल. फराडेन
- (A) 1(d), 2(c), 3(a), 4(b)
(B) 1(a), 2(b), 3(c), 4(d)
(C) 1(d), 2(c), 3(b), 4(a)
(D) 1(c), 2(d), 3(a), 4(b)
17. सायन्स सायटेशन इंडेक्स सुरुवातीस इन्स्टीट्यूट ऑफ सायंटिफिक इन्फॉर्मेशन संस्थेचे सुरू केला आता त्याचे मालकी हक्क कोणाकडे आहे ?
- (A) एल्सीव्हिएर
(B) थॉमसन रूटरस्
(C) प्रो क्वेस्ट
(D) इमरॉल्ड

18. Biotechnology is an example of formation of subject by ..... .
- (A) Fusion
(B) Fission
(C) Lamination
(D) Loose assemblage
19. Sears' List of Subject Headings is published by ..... .
- (A) ALA
(B) H.W. Wilson Company
(C) Library of Congress
(D) McGraw Hill Publishing Co.
20. Chain Indexing was developed by ..... .
- (A) C.A. Cutter
(B) S.R. Ranganathan
(C) G. Bhattacharya
(D) Derek Austin
18. बायोटेक्नॉलॉजी हे कोणत्या विषय निर्मितीचे उदाहरण आहे ?
- (A) फ्युजन
(B) फिशन
(C) लॅमिनेशन
(D) लूज असेंब्लेज
19. सिअर्स लिस्ट ऑफ सब्जेक्ट हेडींग्ज कोण प्रकाशित करते ?
- (A) ए.एल.ए.
(B) एच्. डब्ल्यू. विल्सन कंपनी
(C) लायब्ररी ऑफ काँग्रेस
(D) मॅग्रॉ हिल पब्लिशिंग कंपनी
20. साखळी निर्देशन ..... यांनी विकसित केले.
- (A) सी. ए. कटर
(B) एस्. आर. रंगनाथन
(C) जी. भट्टाचार्य
(D) डेरेक ऑस्टीन

21. Match the following and choose the correct answer from the codes given below :

(1) Richardson	(a) Principles of Book Classification
(2) Hume	(b) Canons of Classification
(3) Sayers	(c) Prolegomena to Library Classification
(4) Ranganathan	(d) Classification : Theoretical and Practical

Codes :

- (A) 1(a), 2(b), 3(d), 4(c)
 (B) 1(d), 2(a), 3(c), 4(b)
 (C) 1(c), 2(d), 3(b), 4(a)
 (D) 1(d), 2(a), 3(b), 4(c)

22. Which of the following is pre-coordinate indexing system ?

- (A) KWIC
 (B) KWOC
 (C) PRECIS
 (D) Uniterm Indexing System

21. जोड्या लावा आणि बरोबर उत्तर दिलेल्या कोडातील निवडा :

(1) रिचर्डसन	(a) ग्रंथ वर्गीकरणाची तत्वे
(2) ह्युम	(b) वर्गीकरणाची सूत्रे
(3) सेअर्स	(c) प्रोलेगोमेना टू लायब्ररी क्लासीफिकेशन
(4) रंगनाथन	(d) वर्गीकरण : तात्विक आणि प्रात्यक्षिक

कोड :

- (A) 1(a), 2(b), 3(d), 4(c)
 (B) 1(d), 2(a), 3(c), 4(b)
 (C) 1(c), 2(d), 3(b), 4(a)
 (D) 1(d), 2(a), 3(b), 4(c)

22. खालीलपैकी कोणती प्रि-कोऑर्डिनेट इंडेक्सिंग सिस्टीम आहे ?

- (A) क्वीक
 (B) क्वॉक
 (C) प्रेसीज
 (D) युनिटर्म इंडेक्सिंग सिस्टीम

23. The annual quantum of work per person for a periodical section of the University Library as per UGC formula is ..... .
- (A) 600 periodicals
(B) 500 periodicals
(C) 300 periodicals
(D) 1000 periodicals
24. Zero-based Budget means ..... .
- (A) Expenses are zero
(B) No increase in expenditure
(C) Considering the previous year's budget
(D) Without giving consideration to the previous year's budget
25. Modular system of library building facilitates ..... .
- (A) Expansion
(B) Modernisation
(C) Flexibility and expansion
(D) Work flow
26. User Education *does not* mean ..... .
- (A) User Orientation
(B) Bibliographic instruction
(C) Training in the use of technological gadgets
(D) User study
23. विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या सूत्रानुसार विद्यापीठ ग्रंथालयाच्या नियतकालिक विभागातील प्रत्येक व्यक्तीचे वार्षिक काम किती नियतकालिकांच्या संख्येशी निगडीत आहे ?
- (A) 600 नियतकालिके
(B) 500 नियतकालिके
(C) 300 नियतकालिके
(D) 1000 नियतकालिके
24. शून्याधारित अर्थसंकल्प म्हणजे ..... .
- (A) खर्च शून्य असणे
(B) खर्चात कोणतीही वाढ नसणे
(C) मागील वर्षातील अंदाजपत्रकाचा विचार करणे
(D) गतकाळातील अर्थसंकल्पाचा विचार न करता केलेले अंदाजपत्रक
25. मॉड्युलर बांधणी असल्यास ग्रंथालयाच्या इमारतीमध्ये पुढील सुविधा उपलब्ध होते.
- (A) विस्तार
(B) आधुनिकता
(C) लवचिकता आणि विस्तार
(D) कार्यप्रवाह
26. युजर एज्युकेशन मध्ये कोणती गोष्ट अभिप्रेत नाही ?
- (A) उपयोजकांचे उद्बोधन
(B) बिब्लिओग्राफिक इन्स्ट्रक्शन
(C) तंत्रज्ञान विषयक उपकरणे वापरण्याचे प्रशिक्षण
(D) उपयोजकांचा अभ्यास

27. Systems study involves :
- (A) Analysis only
 (B) Analysis, evaluation and design
 (C) Analysis and design
 (D) Analysis and evaluation
28. Which of the following *cannot* be considered as a principle of management ?
- (A) Division of work
 (B) Discipline
 (C) Centralisation
 (D) Directing
29. Match the following :
- (1) Hawthorne studies (a) Douglas McGregor
 (2) Two-factor theory of motivation (b) Abraham Maslow
 (3) Theory X and Y (c) Elton Mayo
 (4) Hierarchy of Needs (d) Frederick Herzberg
- (A) 1(c), 2(a), 3(b), 4(d)
 (B) 1(c), 2(d), 3(a), 4(b)
 (C) 1(a), 2(b), 3(c), 4(d)
 (D) 1(b), 2(c), 3(d), 4(a)
27. सिस्टीम स्टडीमध्ये कोणत्या गोष्टींचा समावेश होतो ?
- (A) फक्त विश्लेषण
 (B) विश्लेषण, मूल्यमापन आणि संरचना
 (C) विश्लेषण आणि संरचना
 (D) विश्लेषण आणि मूल्यमापन
28. खालीलपैकी कोणते व्यवस्थापनाचे तत्त्व नाही ?
- (A) कामाची विभागणी
 (B) शिस्त
 (C) केंद्रीकरण
 (D) निर्देशन करणे (डायरेक्टिंग)
29. जोड्या लावा :
- (1) हॉथार्न स्टडीज (a) डग्लस मॅकग्रेगर
 (2) टू-फॅक्टर थेअरी ऑफ मोटिव्हेशन (b) अब्राहम मास्लो
 (3) थेअरी एक्स आणि वाय (c) एल्टन मायो
 (4) हायरार्की ऑफ निडस् (d) फ्रेडरीक हर्जबर्ग
- (A) 1(c), 2(a), 3(b), 4(d)
 (B) 1(c), 2(d), 3(a), 4(b)
 (C) 1(a), 2(b), 3(c), 4(d)
 (D) 1(b), 2(c), 3(d), 4(a)

30. Zipf's Law is related to ..... .
- (A) Historical Research
(B) Bibliometrics
(C) Action Research
(D) Experimental Research
31. TQM stands for ..... .
- (A) Total Quality Material
(B) Total Quality Manpower
(C) Total Quality Management
(D) Total Quality Mission
32. Linux is a ..... .
- (A) Web browser
(B) Operating system
(C) Search Engine
(D) Portal
33. ANSI stands for ..... .
- (A) American National Standards Information
(B) American National Standards Institute
(C) Asian National Standards Institute
(D) Asian National Standards Information
30. झिप्स लॉ ..... शी संबंधीत आहे.
- (A) ऐतिहासिक संशोधन
(B) बिब्लिओमॅट्रीक्स
(C) कृती संशोधन
(D) प्रायोगिक संशोधन
31. टीक्युएम म्हणजे काय ..... .
- (A) टोटल क्वालिटी मटेरीयल
(B) टोटल क्वालिटी मॅनपावर
(C) टोटल क्वालिटी मॅनेजमेंट
(D) टोटल क्वालिटी मिशन
32. लिनक्स काय आहे ?
- (A) वेब ब्राउझर
(B) ऑपरेटिंग सिस्टीम
(C) सर्च इंजिन
(D) पोर्टल
33. ए.एन.एस.आय. म्हणजे काय ..... .
- (A) अमेरिकन नॅशनल स्टॅन्डर्डस् इन्फॉर्मेशन
(B) अमेरिकन नॅशनल स्टॅन्डर्डस् इन्स्टिट्यूट
(C) एशियन नॅशनल स्टॅन्डर्डस् इन्स्टिट्यूट
(D) एशियन नॅशनल स्टॅन्डर्डस् इन्फॉर्मेशन

34. The first page of website is known as ..... .
- (A) Cover Page
(B) Home Page
(C) Title Page
(D) Half Title Page
35. Which of the following is an Internet browser ?
- (A) Google
(B) Netscape
(C) Yahoo
(D) Altavista
36. The tagging in Web 2.0 is called ..... .
- (A) Taxonomy
(B) Folksonomy
(C) Syndication
(D) Directory
37. Which of the following *does not* belong to the category of input devices ?
- (A) Keyboard
(B) Mouse
(C) Printer
(D) Joystick
34. वेबसाईटचे पहिले पान ..... ओळखले जाते.
- (A) कव्हर पेज
(B) होम पेज
(C) शीर्षक पृष्ठ
(D) अर्ध शीर्षक पृष्ठ
35. खालीलपैकी कोणते इंटरनेट ब्राउझर आहे ?
- (A) गुगल
(B) नेटस्केप
(C) याहू
(D) अल्टाव्हिस्टा
36. वेब 2.0 मधील टॅगींगला काय म्हणतात ?
- (A) टॅक्सॉनॉमी
(B) फोक्सॉनॉमी
(C) सिंडिकेशन
(D) डिरेक्टरी
37. खालीलपैकी कोणते इनपुट डिव्हाईसच्या प्रकारात येत नाही ?
- (A) की-बोर्ड
(B) माउस
(C) प्रिंटर
(D) जॉयस्टिक

38. Hypertext overcomes the inherent limitations of traditional text and in particular, its ..... .
- (A) Stability
(B) Linearity
(C) Performance
(D) Formality
39. URL stands for ..... .
- (A) Universal Resource Locator
(B) United Resource Link
(C) Union Catalogue Resource Locator
(D) United States Resource Locator
40. Hypothesis is ..... .
- (A) a tool for selection of a research problem
(B) a technique for literature survey
(C) Tentative Generalisation
(D) Outcome of research
38. हायपरटेक्स्टमुळे पारंपारिक टेक्स्टच्या अंगीभूत मर्यादा दूर होतात, विशेषत :
(A) स्टॅबिलिटी
(B) लिनियरिटी
(C) परफॉर्मन्स
(D) फॉर्मॅलिटी
39. यु.आर.एल. म्हणजे काय ?
(A) युनिव्हर्सल रिसोर्स लोकेटर
(B) युनायटेड रिसोर्स लिंक
(C) युनियन कॅटलॉग रिसोर्स लोकेटर
(D) युनायटेड स्टेट्स् रिसोर्स लोकेटर
40. गृहितक म्हणजे ..... .
(A) संशोधनाचा विषयी निवडण्याचे साधन
(B) साहित्य शोध तंत्र
(C) टेन्टेटिव्ह जनरलायझेशन
(D) संशोधनाची निष्पत्ती

41. Match the following and select the correct answer from the codes given below :

(1) Busha and Harter	(a) Management
(2) Evans	(b) Classification
(3) B. Sayers	(c) Reference
(4) Katz	(d) Research Methodology

Codes :

- (A) 1(c), 2(d), 3(a), 4(b)
 (B) 1(d), 2(c), 3(b), 4(a)
 (C) 1(d), 2(a), 3(b), 4(c)
 (D) 1(a), 2(b), 3(c), 4(d)
42. Impact Factor relates to .....
- (A) Patents
 (B) Journals
 (C) Reports
 (D) Books
43. Which of the following law relates to the frequency of publications by authors in any given subject field ?
- (A) Lotka's Law
 (B) Zipf's Law
 (C) Bradford's Law
 (D) Citation Analysis

41. जोड्या लावा आणि खाली दिलेल्या कोडातील बरोबर उत्तर निवडा :

(1) बुशा आणि हार्टर	(a) व्यवस्थापन
(2) इव्हान्स	(b) वर्गीकरण
(3) बी. सेअर्स	(c) संदर्भ
(4) काट्झ	(d) संशोधन पद्धती

कोड :

- (A) 1(c), 2(d), 3(a), 4(b)
 (B) 1(d), 2(c), 3(b), 4(a)
 (C) 1(d), 2(a), 3(b), 4(c)
 (D) 1(a), 2(b), 3(c), 4(d)
42. इम्पॅक्ट फॅक्टर कशाशी संबंधीत आहे ?
- (A) पेटंट्स
 (B) नियतकालिके
 (C) अहवाल
 (D) पुस्तके
43. खालीलपैकी कोणत्या सिद्धांताशी लेखकाच्या एखाद्या विशिष्ट विषयातील प्रकाशनातील वारंवारिता संबंधीत आहे ?
- (A) लोटकाँज सिद्धांत
 (B) झिप्स सिद्धांत
 (C) ब्रॅडफोर्ड्स सिद्धांत
 (D) उल्लेख विश्लेषण

44. Which of the following research methods is useful to study the active life of periodicals ?
- (A) Survey Method
(B) Citation Analysis
(C) Experimental Method
(D) Case Study Method
45. Which of the following research techniques would be best for a study to compare the themes of best-selling novels with those that did not sell well ?
- (A) Content Analysis
(B) Comparative Librarianship
(C) Library Surveys
(D) User Studies
46. From which place in India ISBN to books are assigned ?
- (A) Mumbai
(B) Kolkata
(C) New Delhi
(D) Bengaluru
44. खालीलपैकी कोणती संशोधन पद्धती नियतकालिकांचे चलत् आयुष्याचा अभ्यास करण्यासाठी उपयुक्त आहे ?
- (A) सर्वेक्षण पद्धती
(B) उल्लेख निर्देशन पद्धती
(C) प्रायोगिक पद्धती
(D) व्यष्टी अध्ययन पद्धती
45. खालीलपैकी कोणते संशोधन तंत्र सर्वाधिक खप असलेल्या कादंबऱ्या व खप नसलेल्या कादंबऱ्या यांच्या तुलनात्मक अभ्यासासाठी उपयुक्त आहे ?
- (A) आशय विश्लेषण
(B) तौलनिक ग्रंथपालन
(C) ग्रंथालय सर्वेक्षण
(D) वाचक अभ्यास
46. भारतातील कोणत्या ठिकाणाहून पुस्तकांना ISBN दिला जातो ?
- (A) मुंबई
(B) कोलकता
(C) नवी दिल्ली
(D) बंगलुरु

47. Name the state which does <i>not</i> have Library Legislation : (A) Haryana (B) Orissa (C) Gujarat (D) Punjab	47. कोणत्या राज्यात ग्रंथालय कायदा अंमलात आलेला नाही ? (A) हरियाणा (B) ओरिसा (C) गुजरात (D) पंजाब
48. Which of the following is <i>not</i> a National Library ? (A) LC (B) BL (C) OCLC (D) BNF	48. खालीलपैकी कोणते राष्ट्रीय ग्रंथालय नाही ? (A) एल.सी. (B) बी.एल. (C) ओ.सी.एल.सी. (D) बी.एन.एफ.
49. Connemera Public Library is in ..... (A) Chennai (B) Hyderabad (C) Bengaluru (D) Mumbai	49. कोनेमेरा सार्वजनिक ग्रंथालय कोठे आहे ? (A) चैन्नई (B) हैदराबाद (C) बंगलुरु (D) मुंबई
50. Research design gives the ..... (A) Blueprint of the research activity (B) Procedure of research activity (C) Techniques of research (D) Procedures of designing tools	50. संशोधन आराखडा म्हणजे ..... (A) संशोधनाचा कृती आराखडा (B) संशोधन कार्यपद्धती (C) संशोधनाची तंत्रे (D) साधन संरचना पद्धती

NOV-18211/II

ROUGH WORK

NOV-18211/II

ROUGH WORK

Test Booklet No.

प्रश्नपत्रिका क्र.

F

Signature of Invigilators

1. ....

2. ....

Seat No.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE (In figures as in Admit Card)

Paper II

Seat No. (In words) .....

NOV-18211

Answer Sheet No.

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Number of Pages in this Booklet : **20**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat Number in the space provided on the top of this page. Write your Answer Sheet No. in the space provided for Answer Sheet No. on the top of this page.
2. Write and darken Test Booklet No. on OMR Answer Sheet.
3. This paper consists of **Fifty (50)** multiple choice type of questions.
4. Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the responses as indicated below on the correct response against each item.
Example : (A) (B) (C) (D)
Where (C) is the correct response.
5. Your responses to the items for this paper are to be indicated on the Answer Sheet only. Responses like (x) (□) (/) and **light shaded responses will not be considered/evaluated.**
6. Read instructions given inside carefully.
7. One Sheet is attached at the end of the booklet for rough work.
8. You should return the test booklet and answer sheet **both** to the invigilator at the end of the paper and should not carry any paper with you outside the examination hall.
9. Answers marked on the body of the question paper will not be evaluated.

परीक्षार्थींसाठी सूचना

1. या पानावरील वरच्या कोपऱ्यात आपला आसन क्रमांक तसेच आपणास दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. प्रश्नपत्रिका क्रमांक OMR उत्तरपत्रिकेवर दिलेल्या रकान्यात लिहून त्याप्रमाणे काळ करावा.
3. या प्रश्नपत्रिकेत **पन्नास** बहुनिवड प्रश्न आहेत.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ करावा.
उदा. (A) (B) (C) (D)
जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे उत्तरपत्रिकेमध्येच द्यावीत. उत्तराच्या रकान्यामध्ये (x) (□) (/) व **अस्पष्टपणे काळे केलेले उत्तर ग्राह्य धरले जाणार नाही.**
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. कच्च्या कामासाठी प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी कोरे पान जोडले आहे.
8. या पेपरची परीक्षा संपल्यानंतर प्रश्नपत्रिका व उत्तरपत्रिका **दोन्ही** पर्यवेक्षकांना परत करावी. यातील कोणताही कागद तुमच्या बरोबर परीक्षा केंद्राबाहेर नेण्यास सक्त मनाई आहे.
9. प्रश्नपत्रिकेवर दर्शविलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.

[P.T.O.]